

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 3

Засновано у 2015 році

Рівне – 2016

УДК 37 : 005.591.6

I - 66

ББК 74.200

Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. Вип. 3 / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 327 с.

До збірника увійшли наукові праці, здійснені у галузі теорії і методики виховання. Статті спрямовані на багатоаспектне висвітлення основних напрямів, сучасних підходів до змісту, форм і технологій виховного процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступники головного редактора: **Гринькова Надія Михайлівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Академік-секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Бех І. Д., доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України;

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, Учений секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Коберник О. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Лобода С. М., доктор педагогічних наук, професор, доктор габілітований, професор звичайний Вищої школи інформатики і прикладних наук (м. Лодзь, Республіка Польща).

Члени редколегії:

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Вербець В. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, навчально-методичної роботи та гуманітарної політики Рівненського державного гуманітарного університету;

Войтович І. С., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Лісова С. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Литвиненко С. А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету;

Карпенчук С. Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Поніманська Т. І., кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної і корекційної), проректор з наукової роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Херсонського державного університету;

Шугасва Л.М., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету;

Яшук І. П., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Бісовецька Л. А. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкового навчання РДГУ;

Дупак Н. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання РДГУ.

Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Упорядники: проф. **Петренко О.Б.**, доц. **Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування: **наукова бібліотека РДГУ**

Рецензент: **Федяєва В. Л.** - доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Херсонського державного університету

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол №5 від 26 травня 2016 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

ЗМІСТ

Сухомлинська О. В. В. О. Сухомлинський про життєві (вітальні) потреби дітей: піклування і захист.....	6
Пузовіт Г. П. Педагогіна складова дозвіллевої діяльності дитини у позашкільних навчальних закладах: соціокультурні виклики.....	15
Павелків Р. В. Роль навчання і виховання у формуванні моральної свідомості особистості молодшого школяра.....	27
Петренко О. Б. Постнекласична парадигма освіти й виховання: теоретичний аналіз.....	40
Потапчук Т. В. Педагогічні умови формування у студентів позитивного ставлення до навчання на заняттях із хорового класу.....	49
Budz I. F. Prospects in gifted education development: worldwide tendencies.....	56
Антонець Н. Б. Мікроісторія освіти: Ровенська школа-інтернат № 1 у долі її вихованців (початок 1960-х рр.).....	64
Бісовецька Л. А. Роль періодичної преси у формуванні особистості школяра.....	74
Бричок С. Б. Психолого-педагогічна діагностика у роботі куратора студентської групи.....	82
Ганжа М. В. Вплив мистецтва дизайну на виховання патріотичних почуттів молодших школярів.....	90
Гринькова Н. М. До проблеми формування педагогічної компетентності батьків з питань морального виховання молодших школярів в умовах позашкільного навчального закладу.....	98
Гудовсек О. А. Інноваційна технологія диференційованого навчання Світлани Логачевської.....	108
Жданович Ю. М. Теоретичні засади організації змістовного дозвілля для дітей переселенців.....	114
Петренко С. В. Мультимедійні презентації як інноватика у виховній діяльності.....	122
Семенов О. С. Психолого-педагогічні чинники та закономірності формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі.....	129
Сергєєва Н. В. Психолого-педагогічні методи дослідження ціннісно-орієнтованої активності підлітків.....	139
Сойчук Р. Л. Особливості організації проектної діяльності у процесі виховання національного самоствердження учнівської молоді.....	146
Стельмашук Ж. Г. Педагогічні умови ефективної взаємодії сім'ї і школи у вихованні дисциплінованості учнів.....	155
Трохимчук І. М. Дослідницька діяльність як засіб формування екологічної вихованості учнів.....	165
Ціпан Т. С. Професійна компетентність сучасного вчителя.....	174

Ярмошук О. О., Василюк В. М. Використання мнемотехніки як активного методу навчання на заняттях зі студентами спеціальності «Фізичне виховання»	182
Добрики молодих науковців	
Баліка Л. М. Бібліопедагогіка як наука про вивчення читацьких інтересів.....	190
Бірюк Д. О. Інноваційні підходи як стратегія й педагогічна умова реалізації менеджменту у вітчизняних вищих педагогічних освітніх закладах початку ХХІ століття	195
Брончук О. Л. Роль поетичного слова як засобу стимулювання творчої активності молодших школярів	208
Булавина Ю. В. Організація правового виховання учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах як педагогічна проблема	212
Гаврилюк О. С. Морально-естетичне виховання молодших школярів засобами мистецтва	220
Давидюк І. В. Основні інноваційні напрями підготовки майбутніх вчителів початкових класів до оздоровчо-спортивної роботи.....	226
Долженко С. Г. Попередження неуспішності молодших школярів як психолого-педагогічна проблема (50-80-ті роки ХХ ст.)	232
Кашуба А. А. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор	245
Котлярчук Г. Й. Формування в учнів основної і старшої школи пізнавального інтересу до природи за допомогою ТРВЗ-технології у процесі вивчення української літератури.....	251
Максимюк Л. П. До питання професійно-педагогічної культури вчителя.....	256
Мар'юсик І. В. Ігрова діяльність як засіб формування еколого-валеологічної культури молодших школярів	263
Михальчук Ю. Б. Естетичне світосприймання як соціально-педагогічна проблема	270
Паврозник В. Ю. Естетичне виховання дітей молодшого шкільного віку засобами мистецтва.....	275
Пироженко П. В. Гуманізація навчального процесу як складова реформи шкільної освіти в КНР	280
Пташук О. А. Естетична культура особистості як мета естетичного виховання: теоретичний аналіз	289
Стрілецька К. А. Казкотерапія як метод формування моральних якостей молодших школярів	295
Федорук О. М. Професійна підготовка документознавця в інформаційному середовищі як об'єкт педагогічного дослідження	303
Шелюк Г. В. Специфіка виховного процесу у початкових школах Св. Синоду (на матеріалах журналу «Церковно-приходская школа»)	308
Шидловський А. І. Змістовно-організаційні особливості технології формування професійної компетентності майбутніх учителів фізико-технологічного профілю.....	318

Key words: boarding schools; children in difficult material living conditions; professional requirements for teachers; learning process; educational work.

Стаття надійшла до редакції 11.05.2016

Л. А. Бісовецька

РОЛЬ ПЕРІОДИЧНОЇ ПРЕСИ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА

Анотація. У статті аналізується роль періодичної преси у формуванні особистості школяра. Періодична преса для дітей та юнацтва – самостійна ланка загальної системи засобів масової інформації. Доведено, що розумно підібрані видання розвивають у школярів логічне мислення, довільну увагу, пам'ять, збільшують словниковий запас; з їх допомогою діти включаються у систему суспільних відносин, отримують соціальний досвід, моделюють свою поведінку. Визначено, що існують п'ять видів газет і журналів для дітей: пізнавальні, розважальні, навчальні, художні, наукові. З'ясовано, що основними функціями періодичних видань для дітей є: виховна, художньо-естетична, інформаційна, когнітивна, культурно-просвітня, освітня, розважальна. Дитячі та юнацькі газети і журнали формують внутрішній світ дитини. У періодичній пресі для дітей та юнацтва реалізуються основні напрями виховання: громадянське, розумове, моральне, трудове, економічне, естетичне, фізичне, гендерне, екологічне, правове.

Ключові слова: періодична преса для дітей та юнацтва, засоби масової інформації, універсальне видання, види газет і журналів для дітей, функції періодичних видань для дітей, напрями виховання.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю створення умов для формування у підростаючого покоління активної позиції у новій системі соціальних відносин, самостійності оцінок подій, що відбуваються, забезпечення включення школярів у реальну соціальну дійсність.

Періодична преса для дітей та юнацтва – самостійна ланка загальної системи засобів масової інформації. Вона прилучає підростаюче покоління до інтелектуального і духовного потенціалу суспільства, є важливим каналом передачі інформації від старшого покоління до молодшого і одночасно засобом комунікації, що дозволяє дітям спілкуватися одне з одним.

Кількість періодичних видань для дітей у державі свідчить про рівень її цивілізованості, культури, інтелекту, а також про перспективи її розвитку, її майбутнє. Нове покоління повинно формуватися під впливом продуманої державної політики, сім'ї, громадськості та джерел інформації, які гарантуватимуть повноцінний всебічний розвиток дитини.

Соціальні функції видань для дітей формуються під впливом педагогічних поглядів суспільства. Ми можемо говорити про цілі комплексні функції, які забезпечує система видань. Основними функціями періодичних видань для дітей є: виховна, художньо-естетична, інформаційна, когнітивна, культурно-просвітня, освітня, розважальна. Всі вони мають на увазі активний багатогранний вплив газет і журналів на особистість. Можна також назвати і спеціальну функцію спілкування, метою якої є створення особливого інформаційного простору для обміну думками між представниками юної аудиторії.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Останнім часом проблемам вивчення та становлення сучасної дитячої преси в Україні приділяється значна увага. Серед науковців, які вивчали різнобічні аспекти функціонування видань для дітей, слід назвати М. Алексєєву, Л. Беленьку, Т. Давидченко, Н. Ісакову, Н. Кіт, Л. Колесову, В. Моругу, Е. Огар, Ю. Стадницьку, Т. Старченко та ін. Дитяча періодика досліджувалася з різних точок зору: в історичному аспекті (Н. В. Антипчук, К. В. Вологіна, О. В. Струшляк), загальні проблеми, жанрово-тематичне розмаїття (Г. Л. Капустіна, Л. М. Круль, Н. М. Благун, О. Орлик, Н. М. Сиромля, С. А. Петрова, Р. Є. Стаднийчук, О. І. Горбаткова), типологічна класифікація дитячих періодичних видань (Т. С. Давидченко), зміст і форма, загальна характеристика дитячого журналу (А. О. Бессараб, А. М. Васнева), аналізуються окремі видання (Т. С. Давидченко, З. О. Пахолок).

Серед останніх праць слід назвати такі, як: от: В. Воронович «Через два роки в Україні читатимуть більше, ніж сьогодні» [1], Л. В. Дика «Періодичні видання для учнів» [2], С. Мартиненко «Як розвивати в дитини бажання читати?» [6], О. Орлик «Тенденції та розвиток сучасної дитячої періодики (2008-2011)» [7], В. Палій «Барвінок» – винахідливі комбінації відомих елементів» [8], І. П. Репко «Роль засобів масової комунікації у формуванні особистості». Однак в останній час проблемам дитячої періодики присвячують наукові розвідки переважно бібліографи, фахівці видавничої справи та журналістики, увага ж науковців-педагогів, психологів, учителів-практиків звернулася до питань використання школярами комп'ютерів, смартфонів тощо. Пояснюється це тим, що на початок ХХІ сторіччя на перше місце вийшли електронні засоби масової комунікації, потіснивши друковані, що відобразилось на формуванні ціннісних орієнтацій сучасних дітей. Принагідно зазначимо, що як відповідь на виклики часу в мережі Інтернет розвинувся сегмент дитячих періодичних видань.

Мета статті – проаналізувати роль періодичної преси у формуванні особистості школяра, визначити види газет і журналів для дітей, з'ясувати основні функції періодичних видань для дітей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Читання періодичних видань активно впливає на духовно-емоційну сферу особистості. Відбувається становлення громадянської, моральної позиції, формуються певні якості особистості дитини. Як зазначає Т. С. Давидченко, газетні та

журнальні видання – необхідний компонент системи друкованих засобів масової комунікації. Розумно підібрані видання розвивають у дітей логічне мислення, довільну увагу, пам'ять, збільшують словниковий запас. За допомогою засобів масової інформації, зокрема періодичної преси, діти включаються у систему суспільних відносин, отримують соціальний досвід, моделюють свою поведінку [2].

Існують п'ять видів газет і журналів для дітей: пізнавальні, розважальні, навчальні, художні, наукові. «Пізнайко», «Барвінок», «Професор Крейд», «Колобочок», «Умійко», «Маленька фея та сім гномів», «Малятко», «Стежка», «Казковий вечір», «Велика дитяча газета», «Ангеляткова наука», «Яблунька» – найпопулярніші дитячі українські видання [2].

Психологи ділять дитячу читацьку аудиторію на чотири вікові групи: дошкільників (3–6 років); молодших школярів (7–10 років); підлітків (11–15 років); старшокласників (15–17 років). Дистанція між цими групами пояснюється тим, що вони знаходяться на різних стадіях біологічного, психологічного і соціального розвитку. Вікові особливості юної аудиторії і своєрідність роботи з кожною з вікових груп визначили існування чотирьох типів видань: преса для дошкільників, періодичні видання для молодших школярів, видання для підлітків, видання для старшокласників. Однак більшість видань для дітей та юнацтва в ринкових умовах, прагнучи привернути увагу аудиторії, все частіше звертаються до декількох вікових груп – дошкільників і молодших школярів, підлітків і старшокласників.

Поява в дитячій журналістиці видань, які орієнтовані на різновікову аудиторію, зумовлено двома причинами. З одного боку, вікові межі рухливі і при переході від одного віку до іншого ставлення дитини до дійсності змінюється не відразу, з іншого, окремі видання «дорослішають» внаслідок економічних чинників, оскільки дитяче і юнацьке видання нерентабельне.

Дитяча аудиторія багатозарова, тому і видання, адресовані їй, поділяються також за статевими ознаками (для хлопців – «Юний технік України» і дівчат – «Барбі»), за світоглядними ознаками (для віруючих – журнали «Ноїв ковчег», «Зернятко»), призначені для специфічних соціальних груп (для незрячих – журнал «Школяр»).

Простір дитячого читання, на думку О. Савченко, розвивається суперечливо. З одного боку, читання книжок, журналів активно пропагується, а з іншого, у фондах шкільних бібліотек майже немає нової дитячої художньої літератури, дитячих журналів і газет, або він поповнюється одиничними екземплярами. До бібліотек надходять, як правило, лише підручники [10, с. 22].

Дитячими бібліотеками України на початку ХХ століття були проведені дослідження щодо читацьких запитів школярів, зв'язку їхнього читання із шкільною програмою, місця читання серед дитячих захоплень та ін. Результати досліджень підтверджують, «що сьогодні юний читач – якісно новий тип читача з новою моделлю читання. На початку ХХ

століття діти дійсно читають «не те» і «не так», як попередні покоління. Однак вони, безумовно, читають. Слід зважити на те, що зараз інтенсивно іде процес трансформації, докорінної зміни читацьких уподобань юних. Змінюються практично всі характеристики дитячого читання: статус читання, його тривалість, характер, способи роботи з друкованим текстом, репертуар читання дітей, мотиви і стимули читання» [5, с. 5].

Сучасні дитячі періодичні видання – колоритні та різноманітні як за тематикою вміщених текстів, так і за їхніми жанрово-стильовими ознаками. У періодичній пресі для дітей та юнацтва реалізуються основні напрями виховання: громадянське, розумове, моральне, трудове, економічне, естетичне, фізичне, гендерне, екологічне, правове.

Актуальними є теми морально-етичних норм поведінки дитини, її стосунків з однолітками та навколишнім світом; навчання та пізнання. Домінують оповідання, казки (як народні, так і літературні), перекази, історії. Менше уваги приділено поетичним текстам, однак журнали, які розраховані на читацьку аудиторію дошкільнят, більшою мірою пропонують вірші, римовані загадки, смішинки, дидактичні поезії.

Як зазначає О. Орлик, найважливішим досягненням видавців стали спроби диференціювати часописи за віком читача, заснувати універсальне видання, зміст якого формували б як художні твори, так і матеріали пізнавального характеру. Характерним для сучасних газет і журналів є те, що вони не мають конкретного цільового призначення, а універсальні за змістом, основні функції (виховна, художньо-естетична, інформаційна, когнітивна, культурно-просвітня, освітня, розважальна) поєднуються в одному журналі. Більшість часописів містять різноманітний матеріал, який може забезпечити юним читачам цікаве дозвілля: художні твори, пізнавальну, довідкову інформацію, інтелектуальні завдання – ребуси, кросворди, шаради, загадки [7, с. 22].

Нині періодика здатна замінити дитячі енциклопедії, задачки, розмальовки, адже чимало часописів особливу увагу звертають саме на розвиток інтелекту школяра, його творчих здібностей, умішуючи цікаві розповіді з історії («Дитяча газета», «Жива вода», «Дивосвіт», «Світ дитини»), про життя рослин і тварин, культуру народів світу («Колосок», «Соняшник»), твори літературних класиків та сучасних письменників («Веселочка», «Барвінок») і природничу тематику висвітлюють «Яблунька», «Джміль», веселять та розвивають інтелект («Стежка»); вивчають англійську маленькі читачі зі спеціалізованим виданням «Словознайка», журналами «Стежка», «Джміль» та ін.

Серед найпопулярніших часописів слід назвати: пізнавально-ігрові видання – «Яблунька», «Шишкин ліс», «Ангелятко» літературно-мистецькі та народознавчі – «Дивосвіт: казки, легенди, міфи», «Малютко», «Веселочка», «Колобочок», «Джміль», «Барвінок», «Дзвіночок», «Бумеранг», «Наша хатка». Серед пригодницьких журналів варто відзначити «Крилаті», коміксів – «Чарівниці», «Міккі Маус».

До періодичних та продовжуваних видань релігійної тематики відносяться видання, засновниками яких є церкви різних конфесій, і

журнали християнської літератури: «Богдан», «Ноїв ковчег», «Живе джерельце», «Зернятко», «Водограй», «Радість моя», «Діти Непорочної»; мусульманської літератури. Видання з релігійними текстами, як і загальноосвітні, є розвивальними, пізнавальними, розважальними.

Наукові журнали адаптують науку для дитячого розуміння, розвивають думку та уяву, стимулюють глибше пізнання дійсності. Автори змогли знайти відповідні форми подання і способи адаптації наукових відомостей для кращого розуміння у дітей. Характерною особливістю нинішнього читання є зростання попиту на навчальну, довідкову та нормативно-правову літературу. Її вибір диктується суто прагматичною метою – навчанням. Підвищується інтерес до української літератури, передусім до книг з історії України. Цей інтерес відображає соціальне та інтелектуальне пробудження суспільства і задоволення якого неможливе без вивчення та переосмислення нашої історії, що враховують видавці.

Періодика розвиває здібності у дітей: вчить думати, розуміти, любити – всім тим якість, якими повинна володіти людина. Дитячі та юнацькі журнали формують внутрішній світ дитини. Багато в чому завдяки їм діти мріють, фантазують і винаходять. Необхідно, щоб юні читачі мали доступ до найрізноманітніших журналів. Не варто обмежувати пізнання дитини певними віковими рамками. До того ж, складно сказати, що може викликати її інтерес саме сьогодні.

Для багатьох дітей журнал – єдина можливість привчитися до регулярного читання, познайомитися з новинками сучасної дитячої літератури, виробити літературний смак. Крім того, періодичними виданнями для дітей цікавляться батьки, спеціально для них публікуються поради психологів та педагогів щодо виховання, навчання, розвитку дитини (додатки до журналів «Пізнайко», «Загадкова скарбничка») [7, с. 30].

В останній час дитяча періодика прагне найповніше висвітлювати проблеми реального життя дітей і підлітків, щоб зберегти зацікавленість аудиторії, що виражається в накладках видання. Школярі, особливо середніх і старших класів, мають різносторонні інтереси в пресі. Активне звернення до періодики починається вже в молодшому шкільному віці, але особливо воно посилюється в підлітковому віці. Дуже часто юні читачі купують періодику самостійно. Як правило вибір того чи іншого журналу, газети характеризується спонтанністю, але в старшому віці він стає більш усвідомленим.

Серед дитячих газет найвідомішими є «Дитяча газета», «Жива вода», «Зірка», «Літ-україночка», «Перчень», «Я сам(а)», «Велика дитяча газета», «Казковий вечір». Газета «Казковий вечір» та журнал «Загадкова скарбничка» містять корисні для батьків та вчителів додатки. Це поради психологів та педагогів, як допомогти дитині вчитися і розвиватися, організувати дозвілля.

Журі Всеукраїнського конкурсу на краще періодичне друковане видання для дітей та юнацтва, який заснував та щорічно проводить Держкомтелерадіо, визначив переможців 2015 року.

Кращим періодичним друкованим виданням для дітей названо пригодницький журнал для дітей від 6 до 10 років «Крилаті», що виходить 6 разів на рік накладом 4 тисячі примірників. Журнал було засновано у Канаді Спілкою Української Молоді в 1963 році. У кінці 1990-х років «Крилаті» переїхали до України (головний редактор – Світлана Вербова). Зараз його видає Українська видавнича спілка імені Ю. Липи.

У номінації «Краще періодичне видання для юнацтва» перемогла інформаційно-розважальна газета школи-ліцею № 7 м. Вінниця «Дзеркало ліцею», яку створюють вихованці цього навчального закладу.

Всеукраїнський конкурс на краще періодичне друковане видання для дітей та юнацтва засновано у 2007 році з метою сприяння розвитку дитячої періодики, удосконалення традицій випуску періодичних друкованих видань для юних читачів, підвищення ролі друкованих ЗМІ у вихованні підростаючого покоління, популяризації сучасних технологій художнього оформлення та поліграфічного виконання періодичних друкованих видань для дітей та юнацтва. У 2015 році на конкурс надійшло 12 видань для дітей та юнацтва.

У різні роки переможцями конкурсу ставали видання «Барвінок», «Малятко», «Казковий вечір», «Артклас», «12+», «Юний натураліст», «Ангелятко», «Колосок», «Індіго», «Котя», «Однокласник», «Мамине сонечко», «Диво-Деревце», «Абетка права», «Привет, ребята!», «Ангеляткова наука», «Золотий резерв» [4].

Головний редактор журналу «Барвінок» В. Й. Воронович переконаний: «Через два роки в Україні читатимуть більше, ніж зараз. Це загальна експертна оцінка. Бо читання було і залишиться найефективнішим способом саморозвитку людини. Це чинник прогресу» [1, с. 49].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, періодична преса для дітей та юнацтва – самостійна ланка загальної системи засобів масової інформації. Доведено, що розумно підібрані видання розвивають у школярів логічне мислення, довільну увагу, пам'ять, збільшують словниковий запас; з їх допомогою діти включаються у систему суспільних відносин, отримують соціальний досвід, моделюють свою поведінку. Існують п'ять видів газет і журналів для дітей: пізнавальні, розважальні, навчальні, художні, наукові. Основними функціями періодичних видань для дітей є: виховна, художньо-естетична, інформаційна, когнітивна, культурно-просвітня, освітня, розважальна. Дитячі та юнацькі газети і журнали формують внутрішній світ дитини. У періодичній пресі для дітей та юнацтва реалізуються основні напрями виховання: громадянське, розумове, моральне, трудове, економічне, естетичне, фізичне, гендерне, екологічне, правове. Перспективою подальших розвідок є дослідження ролі телепередач у вихованні школярів.

Список використаних джерел:

1. Воронович В. Через два роки в Україні читатимуть більше, ніж сьогодні / В. Воронович // Початкова школа. – 2015. – № 12. – С. 49.

2. Давидченко Т. С. Типологічна класифікація дитячих видань в Україні / Т. С. Давидченко // Електронна бібліотека Інституту журналістики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: journlib.univ.kiev.ua.
3. Дика Л. В. Періодичні видання для учнів / Л. В. Дика // Шкільна бібліотека. – 2014. – № 5. – С. 48–49.
4. Держкомтелерадіо назвав кращі періодичні друковані видання для дітей та юнацтва 2015 року // Урядовий портал Державний комітет телебачення і радіомовлення України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=248710043
5. Кобзаренко А. Дитяче читання: феномен і традиції у XXI сторіччі / А. Кобзаренко // Світ дитячих бібліотек. – 2005. – № 4. – С. 5.
6. Мартиненко С. Як розвивати в дитини бажання читати? / С. Мартиненко // Початкова школа. – 2015. – № 9. – С. 60–62.
7. Орлик О. Тенденції та розвиток сучасної дитячої періодики (2008–2011) / О. Орлик // Вісник Книжкової палати. – 2011. – № 12. – С. 26–30.
8. Палій В. «Барвінок» – винахідливі комбінації відомих елементів / В. Палій // Початкова школа. – 2013. – № 9. – С. 54–57.
9. Репко І. П. Роль засобів масової комунікації у формуванні особистості / І. П. Репко // Теорія та методика навчання та виховання. – 2013. – Вип. 34. – С. 160–168.
10. Савченко О. Щоб книга увійшла у життя дитини: вітчизняний і зарубіжний досвід / О. Савченко // Початкова школа. – 2016. – № 5. – С. 22–26.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED

1. Voronovych V. Cherez dva roky v Ukraini chytatymut bilshе, nizh sohodni [After two years in Ukraine will read more than today] / V. Voronovych // Pochatkova shkola. – 2015. – № 12. – S. 49. (in Ukrainian)
2. Davydchenko T. S. Typolohichna klasyfikatsiya dytyachykh vydan' v Ukrayini [The typological classification of children's publications in Ukraine] / T. S. Davydchenko // Elektronna biblioteka Instytutu zhurnalistyky. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: journlib.univ.kiev.ua. (in Ukrainian)
3. Dyka L. V. Periodychni vydannia dlia uchniv [Periodicals for pupils] / L. V. Dyka // Shkilna biblioteka. – 2014. – № 5. – S. 48–49. (in Ukrainian)
4. Derzhkomteleraadio nazvav krashchi periodychni drukovani vydannia dlia ditei ta yunatstva 2015 roku [The State Committee announced the best periodicals for children and youth in 2015] // Uriadovi portal Derzhavnyi komitet telebachennia i radiomovlennia Ukrainy. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=248710043 (in Ukrainian)
5. Kobzarenko A. Dytiache chytannia: fenomen i tradytsii u XXI storichchi [Children's reading: the phenomenon and tradition in the XXI century] / A. Kobzarenko // Svit dytiachykh bibliotek. – 2005. – № 4. – S. 5. (in Ukrainian)

6. Martynenko S. Yak rozvyvaty v dytyny bazhannia chytaty? [How to develop a child's desire to read?] / S. Martynenko // Pochatkova shkola. – 2015. – № 9. – S. 60–62. (in Ukrainian)
7. Orlyk O. Tendentsii ta rozvytok suchasnoi dytiachoi periodyky (2008–2011) [Trends and development of modern children's periodicals (2008–2011)] / O. Orlyk // Visnyk Knyzhkovoї palaty. – 2011. – № 12. – S. 26–30. (in Ukrainian)
8. Palii V. «Barvinok» – vynakhidlyvi kombinatsii vidomykh elementiv [«Barvinok» – inventive combination of known elements] / V. Palii // Pochatkova shkola. – 2013. – № 9. – S. 54–57. (in Ukrainian)
9. Repko I. P. Rol zasobiv masovoi komunikatsii u formuvanni osobystosti [The means of massmedia in forming a person] / I. P. Repko // Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia. – 2013. – Vyp. 34. – S. 160–168. (in Ukrainian)
10. Savchenko O. Shchob knyha uviishla u zhyttia dytyny: vitchyzniani i zarubizhnyi dosvid [For book came to life: domestic and foreign experience] / O. Savchenko // Pochatkova shkola. – 2016. – № 5. – S. 22–26. (in Ukrainian)

Аннотация. В статье анализируется роль периодической печати в формировании личности школьника. Периодическая печать для детей и юношества – самостоятельное звено общей системы средств массовой информации. Доказано, что разумно подобранные издания развивают у школьников логическое мышление, произвольное внимание, память, увеличивают словарный запас; с их помощью дети включаются в систему общественных отношений, получают социальный опыт, моделируют свое поведение. Определено, что существуют пять видов газет и журналов для детей: познавательные, развлекательные, учебные, художественные, научные. Установлено, что основными функциями периодических изданий для детей являются: воспитательная, художественно-эстетическая, информационная, когнитивная, культурно-просветительная, образовательная, развлекательная. Детские и юношеские газеты и журналы формируют внутренний мир ребенка. В периодической печати для детей и юношества реализуются основные направления воспитания: гражданское, умственное, нравственное, трудовое, экономическое, эстетическое, физическое, гендерное, экологическое, правовое.

Ключевые слова: периодическая печать для детей и юношества, средства массовой информации, универсальное издание, виды газет и журналов для детей, функции периодических изданий для детей, направления воспитания.

Abstract. The article analyzes the role of press in the formation of the student's personality. Periodical press for children and youth is the independent link of general mass media system. It is proved that rationally selected publications develop students' logical thinking, spontaneous attention, memory, increase vocabulary. They help children to include in the system of social

relations, to get social experience, to model their behavior. It is determined that there are five types of newspapers and magazines for children: cognitive, entertainment, educational, literary, scientific. The most important publishers achievement are attempts to differentiate magazines according to the readers age, to establish universal publication, that would content both piece of fiction and educational materials. It is found that the basic functions of periodicals for children are: educational, artistic and aesthetic, informational, cognitive, cultural, tutorial, entertainment. Newspapers and magazines for children and youth form the inner world of the child. It the press for children and youth are realized main lines of education: civil, intellectual, moral, labor, economic, aesthetic, physical, gender, environmental, legal.

Key words: periodical press for children and youth, mass media, universal publication, types of newspapers and magazines for children, the basic functions of periodicals for children, education directions.

Стаття надішла до редакції 17.05.2016

С. Б. Бричок

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА У РОБОТІ КУРАТОРА СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ

Анотація. У статті розкрито роль куратора у становленні особистості студента, визначено основні напрями виховної роботи куратора на кожному році навчання, схарактеризовано особливості студентського віку, подано орієнтовну програму вивчення особистості студента, визначено задачі психолого-педагогічної діагностики в роботі куратора.

Ключові слова: куратор, студент, професійне самовизначення, індивідуальні особистісні характеристики, корекційна робота, тренінгова робота, студентський вік.

Постановка проблеми. Актуальним завданням вищих навчальних закладів є завдання розвитку конкурентоздатності майбутніх спеціалістів, яка б відповідала зростаючим потребам ринку праці до якості трудових ресурсів, на основі інтеграції науки і освіти.

Основною метою є психолого-педагогічний супровід особистості студента в процесі освіти, формування у студента психологічної готовності до професійного самовизначення, що включає особистісний, соціальний і професійний розвиток.

Сьогодні, поряд з процесом навчання, значну роль у реалізації цього завдання набуває процес виховання, оскільки ми повинні підготувати не тільки грамотного спеціаліста, але й особистість, яка прагне до розвитку і самовдосконалення.

Викладачі, які реалізують виховну роботу в умовах ВНЗ, повинні знати, що одне із найважчих завдань – це забезпечення соціалізації

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 3

Упорядники:
проф. **Петренко О.Б.**, доц. **Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування:
наукова бібліотека РДГУ

Підписано до друку 26.05.2016 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 22,7. Замовлення №191/1. Наклад 300

Віддруковано засобами різнографічного друку
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету
33027, Рівне, вул. С.Бандери, 12; тел.: 0-362-26-48-83

I – 66 **Інноватика у вихованні** : зб. наук. пр. Вип. 3 / упоряд.
О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова,
Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 327 с.

УДК 37 : 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016